

עזון תורני שכוחי בעזה"ת אֵלֶּה הַשְּׁלֵשׁ הַתְּרֵדוֹת

גליון 581

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פנתה האה

ידועה אמרתו של הסבא מקלם "אין בין צדיק לרשע אלא כוח הציור". הצדיק צייר מדופלם, הוא ממחיש לעצמו כל הזמן את עתידו ואת מערכת השכר והעונש, כשמגיע רגע שהיצר רוצה להחטיא אותו הוא עוצר לרגע וממחיש לעצמו מה עלול להתפתח כתוצאה מחטא "קטן" זה, איך הוא ירגיש רע עם עצמו אחרי החטא ומאיך - איזו תחושה עילאית תהיה לו אחרי שיתגבר על יצרו. לעומתו - הרשע, הוא לא חושב שום צעד קדימה, הוא לא מצייר לעצמו כלום...

בפרשתנו מובאים ברכות אם נשמע בקול ה', ורשימה ארוכה של קללות אם לא נשמע בקול ה'. המעיין בפסוקים יראה שהתורה, הן בברכות והן בקללות, חורגת מדרכה, והיא מאריכה ויורדת לפרטי פרטים ומציירת במוחשיות מדהימה את הנגזרת של מעשינו. היא לא מסתפקת בתיאורים כלליים. מדוע התורה כל כך מאריכה ומפרטת: היא יודעת שכאשר נצייר לעצמינו במוחשיות מהן תוצאות המעשים השליליים ומהן תוצאות המעשים חיוביים, כשהכול מוחשי - אין ספק שהלב ימשך לכוון החיובי... תלמידי רבי יוחנן בן זכאי שבאו לבקרו בחוליו האחרון, התחננו לפניו, "תן לנו ברכה אחרונה לפני פטירתך...". אמר להם רבי יוחנן ברכה שדי הפתיעה אותם "יהי רצון שיהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם"..."עד כאן?" שאלו תלמידיו... "הלוואי" אמר להם רבי יוחנן, "אדם עובר עברה ואומר שלא יראני אדם...", רבי יוחנן נתן לתלמידיו את הברכה הטובה ביותר - שמורא שמים יהיה אצלם מוחשי לפחות כמו מורא מפני האדם. זה המפתח להצלחה...

לקראת יום הדין הבה נצייר לעצמנו מראש את תוצאותיהם של כל מעשינו, וכך נוכל לפקח על דרכנו ולזכות בברכה הכתובה בפרשתנו: "יפתח השם לך את אוצרו הטוב את השמים, לתת מטר ארצך בעיתו ולברך את כל מעשה ידיך".

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

"ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם"
מפני מה נדרשת התורה להאריך בדבריה וללמדנו כי אל הכהן "אשר יהיה בימים ההם" יש להביא את הביכורים? וכי יכול האדם להביא את הביכורים אל כהן שאינו חי בימיו?
והתשובה: לאחר פטירתו של הרב עובדיה יוסף זצוק"ל, הופיעו בעיתונות הכתובה סיפורי מופת על גדלותו וצדקותו. למרות שזכיתי להשתתף בהלווייתו חשתי בתוך תוכי את טעמה המר של ההחמצה על שלא זכיתי להתברך ממנו בעודו בחיים. זמן רב חככתי בדעתי ותהיתי על הסיבה לכך, מדוע מעולם לא עלתה בדעתי המחשבה לנסוע אליו ולקבל את ברכתו? והרי שמו יצא לתהילה בכל העולם בעודו בחיים?.

תמיד נזכרים אנו בגדלותם של חכמי ישראל לאחר פטירתם. תמיד מגלים אנו כיצד החמצנו את השהיה במחיצתם של ענקים אלו כאשר הם אינם ויש לכך סיבה. אנו חיים את העבר! נזכרים אנו בעבר המתוק כאשר ההווה מכה בפנינו. מי הוא היתום שאינו מכה על חטא על שלא כיבד את הוריו כראוי או על שלא הקפיד לבקרו לעיתים תכופות יותר? מיהו הזקן במוחו לא עולה המחשבה כי "אם היה לי לפני חמישים שנה את השכל והידע שיש לי היום, הכל היה נראה אחרת". זו התשובה חברים... הרבה יותר קל להתבטל כלפי המת מאשר כלפי החי. כאשר חכמינו בין החיים מצויים הרי הם "בני אדם" וכאשר הולכים הם לבית עולמם מיד הופכים ל"מלאכים". -"אם תשכיל לראותם כמלאכים בעודם בני אדם, תוכל ללמוד ממעשיהם".

זמני השבת
הדלקת נרות מוצאי שבת
7:42 6:40
נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
ל"ת: 8:14

אָהַל הַהֵלֶלֶה

נוהגים לאכול בימי ראש השנה, בשר שמן ודברים מתוקים, ככתוב בספר נחמיה "לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו, כי קדוש היום לאדונינו". ואין מתענים כלל בראש השנה, ומכל מקום לא יאכלו כל שבעם, למען לא יקלו ראשם ותהי יראת ה' על פניהם.

יש נוהגים בשעת ברכת המוציא לטבל הפת בדבש או בסוכר. וכתב בספר כף החיים שיטבל הפת גם במלח כמנהגו בכל השנה.

יש נוהגים שלא לאכול אגוזים בראש השנה. משום שאגוז גימטריא חטא (בלא אל"ף).

על פי הקבלה נוהגים שלא לאכול ענבים שחורים בראש השנה, ודווקא שחורים, אבל לבנים (כלומר ירוקים), מותר, ואדרבא סימן טוב הם.

יש נוהגים שלא לאכול בראש השנה מאכל מריר או חמוץ או חריף, וכן כתוב בתשובות הגאונים שלא לאכול מאכל חריף.

נהגו שלא לישון ביום ראש השנה, (שינת צהרים וכד'), שאין זה נאה לישון ביום שבו ספרי חיים וספרי מתים לפניו נפתחים. ואמרו בתלמוד ירושלמי שהישן בראש השנה גורם לכך שמזלו ישן. ולכן ישתדל כל אדם לקום בימי ראש השנה בעלות השחר, ולכל הפחות עם הנץ החמה, ויתכונן לתפילה בכוונה כראוי. ואם הוא עייף ומוכרח לישון, מותר לישון אחר חצות היום. וכן כתב רבנו חיים ויטאל, שרבו האר"י ז"ל נהג לישון בראש השנה אחר חצות היום.

כתב רבנו יוסף חיים זצ"ל בספר בן איש חי, שיזהר אדם שלא יבא לידי כעס בראש השנה, שמלבד האיסור לכעוס בכל השנה, אין זה סימן טוב לאדם להיות כעוס בימים אלו, ויזהר שלא יכעס אפילו בליבו.

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

אחת מהמצוות המובאות בפרשתינו, היא מצוות מעשרות. אחד מסוגי המעשרות הוא "מעשר עניי", ומידי שנה שלישית, על בעל השדה לתת עשירית מן היבול לעניים.

בסיומה של שנת המעשר עני, בעל השדה נושא תפילה לאלוקים וכך הוא אומר: "הַשְּׁקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם, וּבְרַךְ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל, וְאֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתֵּינוּ, אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ".

בדרך כלל, המילה "להשקיף" מוזכרת בתנ"ך בקונוטציה שלילית – "כל השקפה שבמקרא לרעה". לדוגמא: "וַיִּקְמוּ מַשְׁם הָאֲנָשִׁים, וַיִּשְׁקְפוּ עַל פְּנֵי סְדֵם" (בראשית י"ח). ההשקפה שם הייתה לפני שסדום ועמורה נחרבו.

אם כך, מדוע, כשבעל השדה מתפלל לבורא שירחם על עמו, הוא מתנסח במילה "השקיפה" ולא "הביטה" או "ראה"?

כותב רש"י: "כל השקפה שבמקרא לרעה, חוץ מ"השקיפה ממעון קדשך", שגדול כוח מתנות עניים, שהופך מידת הרוגז לרחמים". כלומר, התורה בחרה שבעל השדה ישתמש דווקא במילה בעלת משמעות קשה, כדי ללמד אותנו, שכוחה של מתנות עניים ומצוות צדקה עצומה היא עד למאוד, ובכוחה להפוך את מידת הרוגז לרחמים.

ה"חפץ חיים" מבאר, שמצוות הצדקה היא כמו גשר מעל נהר שוצף. כל עוד אדם אוחז בצדקה – הצדקה שומרת ומגנה עליו, אולם מיד כשהוא מרפה ממנה, הוא עלול ליפול אל תוך נהר החיים השוצף. כולנו רוצים להפוך את "השקפות" הבורא לטובה ולברכה, ואנו פונים לבורא עולם בתפילות הימים הנוראים ואומרים "פנה לצדקות ואל לחטאות". אומר הקדוש ברוך הוא – אני רוצה לפנות אל הצדקות, אולם האם גם אתם פונים אל הצדקות? כולנו מתפללים לבורא שידון אותנו לכף זכות, אולם אומר הבורא – האם גם אתם דנים לכף זכות?

אחת מהברכות בפרשתנו: "והיית רק למעלה ולא תהיה למטה". דקדק האדמו"ר רבי בן ציון הלברשטאם, ה"קדושת ציון", מבאבוב: אם תהיה 'רק למעלה' מה צורך יש לכפול ולהבהיר ש'לא תהיה למטה'?

ה"קדושת ציון", מעניק דוגמה להבנת העניין: כאשר אדם רוצה להשליך אבן למרחק רב, הרי שהוא משיב את ידו לאחור בתנופה, כדי שיוכל לתת תנופה לאבן. כך בדרך הטבע, כאשר אדם רוצה לצאת מהשגרה ולהתעלות, שורת הדין הייתה שעליו 'ללכת לאחור' מעט, ליפול ממדרגתו, כדי שיוכל לעלות ולהעפיל. ירידה לצורך עלייה. אולם כאשר ישראל עושים רצונו של מקום, הקב"ה מבטיח לנו: "והיית רק למעלה", תוכל להתעלות בלי לרדת קודם ממדרגתך, "ולא תהיה למטה".

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

נבוכדנצר מלך בבל התעורר בבהלה מחלום הבלהות שפקד אותו, וכל מאמצי משרתיו ויועציו להרגיעו עלו בתוהו. נבוכדנצר נשאר מסויט ומפחד, חושש מאוד ממימוש החלום.

נותר לו מפלט אחרון - דניאל הנביא, שהיה יועצו. דניאל התייצב בפניו, ונבוכדנצר החל לספר לו את פרטי החלום. בחלומי אני מסתובב בשדה כבהמה, ואוכל עשבים כמו כל חיה מצויה. החלום היה מוחשי כל כך, אני חושש מאוד. מה פשר החלום? וכי סופי להיות כבהמה? אכן, ענה דניאל בכובד ראש, יתכן מאוד שהחלום יתממש. אך הוסיף, שיש דרך אחת דרכה ניתן למנוע את מימוש החלום - "וחטאיך בצדקה פרוק" (דניאל, ד'), אם תיתן צדקה, תינצל מהגזירה. הרבה אפשרויות לא היו לנבוכדנצר, ובמשך שנים עשר חודשים הוא פרנס את עניי וגולי ארץ ישראל. המדרש (תנחומא פרשת משפטים) מרחיב יותר במה שאירע. ה"טבע" עשה את שלו, וההתרגשות של נבוכדנצר מהחלום דעכה מיום ליום, עד שכעבור שנים עשר חודשים, הוא שכח לגמרי מהחלום. באחד מן הימים הוא טייל בארמונו, ולפתע שמע קול המולה בחוץ. הוא שאל את עבדיו על מה ההמולה? ועבדיו ענו לו, שכל העניים שהגלית מירושלים באו לתבוע ולבקש את לחמם. מיד נכנסה בו מחשבה רעה ואמר - אם אמשך לפרנס את עניי ארץ ישראל, לא יהיה לי כסף לפתח את כלכלת מדינתי, ומיד הוא נתן הוראה לעצור את הצדקה. יצאה בת קול משמים ואמרה לו: רשע! כל מה שאתה חי כאחד האדם ולא כאחת הבהמות, זה בזכות מצוות הצדקה, כעת אתה מפסיק? ואכן, החלום מומש, דעתו של נבוכדנצר השתבשה עליו, והוא התנהג כאחת מחיות השדה. מוכח בעליל, שהגזירה של הפיכתו לחיה נותרה בעינה וריחפה מעל לראשו כבר מלפני שנה, מה שהגן עליו מפניה היא מצוות הצדקה, ומיד כשהצדקה פסקה, חזרה הגזירה.

על האדם להחזיק במצווה זו, ולא להרפות ממנה. מי יודע אילו גזירות ואסונות היינו יכולים למנוע אם היינו אוחזים במצווה זו בלי להרפות ממנה. מקטרגים רבים היו לנבוכדנצר בעקבות עוונותיו, אך גם רשע שכזה, כאשר הוא התחיל לעשות צדקה, אותם מליצים שנבראו ממצוות הצדקה עכבו את גזר הדין, ולא הניחו למקטרגים לקטרג.

אהל העיצה:

ישנם התנהגויות שראינו אצל הורינו, שלא מצאו חן בעינינו, ואמרנו לעצמינו, אנחנו לא נעשה כמותם, נבין יותר את הילדים, נהיה רכים יותר, לא נצעק, כל אחד ומה שהפריע לו, ובמיוחד אם זה נעשה לו באופן אישי ובכל זאת, יש אנשים, שלמרות שסבלו בעצמם מהתנהגות לא ראויה, (כמובן שמדובר פה על התנהגות שהיא אכן לא ראויה, ולא רק נתפסת אצל ילד קטן כך..). לא שינו, והם מתנהגים כמו הוריהם, ובשביל ההסבר נקדים ונביא ב' מקרים מקרה א: אחד סיפר שהוא סבל מאוד מאביו שהיה עצבני, ושולחן השבת היה באופן קבוע סיוט בהתגלמותו. הוא קיבל על עצמו שאצלו זה לא יקרה, אבל בסופו של דבר הוא כן נהיה כזה בעצמו. במאמר מוסגר, הבנתי שהוא רצה יותר 'לסנגר' על אביו שהרי גם הוא נהג כך אפילו שהוא הבטיח שלא. ומי שיש לו שכל בקודקודו מבין שלדון לכף זכות צריך, אבל להרגיש עם זה טוב, ושבעצם זה לא נורא כל כך... זה נכלל באופן שאסור בו לדון לכף זכות (כל העניין של לדון לכף זכות, הוא לא להצדיק את המעשה, אלא להסתכל ברחמנות על העושה).

מקרה ב: ילד סיפר לי שאמו הנהיגה שאם אחד מהילדים מקבל משהו, כל הילדים צריכים לקבל גם, ואם זה דבר שבלתי אפשרי לתת לכולם (כמו מתנה גדולה, טיול וכדו') אז הילד לא יקבל. אותו חבר שסיפר לי את זה נשמע ממורמר מהעניין, ובעצמו הוא הסביר שלאמו יש טראומה מכיוון שבבית הוריה, חרה לה שחלק מהילדים היו מקבלים דברים בעוד שחלקם לא קיבלו מאומה, לכן החליטה שבבית שלה ההתנהלות תהיה שונה. אם נחשוב רגע, הרי שהאם יכלה לנהוג בצורה מאוזנת, לדוגמה, אם ילד אחד צריך דרבון מיוחד ומעניקים לו פרס או מתנה, לעשות זאת בצורה שלא תוציא לשאר הילדים את העיניים. אז מדוע בכל היא נוהגת בצורה קיצונית, ומה משותף לשני המקרים? התשובה במקרה הראשון, הילד זוכר שאביו ציער אותו, ועכשיו הילדים שלו מעצבנים אותו. גם במקרה השני, האם הרגישה מקופחת, ובשביל לפייס את עצמה התנהגה באופן הזה!

מה שצריך זה לראות את הילד

יש לכם שאלה הערה או הארה כתבו ובל"ג נתייחס, המייל: ap2417m@gmail.com פינחס אפשטיין יעוץ תורני

"וְשִׂמְחַת בְּכֹל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ"

הצדיק רבי נחמן מברסלב זצ"ל היה אומר על הכתוב הנ"ל, "ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה'", שאפילו הבכיות של אדם לפני ה' יתברך צריכות להיות מתוך שמחה ולא מתוך עצבות. ודבר זה נרמז בראשי תיבות של המילה "בכיה" = "בשמך גילון כל היום" (תהילים פט)

אותיות "בשמחה" = מחשבה. ללמדך ששמחה ללא מחשבה פירושה הוללות.

השמחה במצוות

האדמו"ר מקלויזנבורג היה מספר שיהודי הונגריה היו האחרונים שנשלחו למחנות ההשמדה... כשהבינו היהודים כי זהו חג "שמחת תורה" האחרון שלהם לפני שנשלחים אל מותם, הם רקדו בשיא השמחה וההתלהבות. לכל בית כנסת שלחו שוטר כדי להשגית, וסיפר האדמו"ר שהשוטר הסתכל בעיניים תמהות – הוא לא הבין כיצד יכולים היהודים לשמוח בלי לשתות כלום ועוד לפני משלוח למחנות ההשמדה! הלא אצל הגויים לא זזים בלי לגמור חצי בקבוק. אולם אצל היהודים קיים מבט אחר – "נגילה ושמחה בך" – שמחה בתורה ובמצוות.

ר' אהרון מקרלין זצ"ל אמר: "למה שהשמחה יכולה להביא את האדם שום מצוה לא יכולה להביאו".

האר"י ז"ל גילה לר' חיים ויטאל תלמידו המובהק, שכל השפע שקיבל – שנפתחו לו שערי חכמה, היה רק מכוח השמחה שהייתה לו לאין ערוך בקיום כל מצווה ומצווה, שכן "השמחה במצווה גדולה יותר מהמצווה עצמה".

אם כן, השמחה במצוות אינה רק סיבה אלא גם סימן על כל עבודת ה' של האדם!

משל למה הדבר דומה: אם נראה אדם הולך ברחוב ומרים ארנק שיש בו אוצר של זהובים ואין במראה פניו של אותו אדם כל שינוי ושמחה, סימן ברור הוא שאין הוא יודע מה תוכנו של הארנק. והנמשל ברור: אדם שמקיים מצוות ואינו שמח, אינו מבין מה גודל השכר של מצווה אחת!

בחצרו של הצדיק רבי מנחם מנדל מקוצק היה חסיד אחד שקיים כל מצווה בהתלהבות ובשמחת הלב, שהרשימה רבים. על אף שהאיש הגיע לשנות זקנה ושיבה היה מזמר ומרקד בשעת התפילה כאחד הנערים. לימים חלה אותו חסיד במחלה אנושה וחש שקיצו קרוב. נתכנסו ליד מיטתו כמה חברים ומקורבים כדי לעודדו בשעותיו האחרונות. הזקן החולה שכב כל הזמן בעיניים עצומות במיטתו ושפתיו מלמלו חרש פסוקי תפילה. הרכין עצמו אחד החסידים ולחש באזניו: "מה מטריד אותך ברגעים אלה?" פקח החולה את עיניו ואמר, "יש לי עגמת נפש, משום שאיני יכול לצאת אתכם בריקוד של שמחה, שכן אני חש שהגיעה שעת להיפטר מן העולם הזה". וכיוון שזה רצונו של השם יתברך אינו שונה הדבר מכל מצווה אחרת. ומצוות הבורא צריכים לקיים מתוך שמחה. ולסיכום: אמר ר' שלמה מרדומסק: "תשובה גם היא מצוות עשה מהתורה, ולכן מצווים אנו לעשותה בשמחה"

**ברכה והצלחה
ובריאות איתנה**

אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו

דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

אופיר בן אורה ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה

אשר בן לאה הי"ו

אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע

מהרב **שמשון פוקס שליט"א**

כל יום חמישי

מיד לאחר מנחה

בביכני"ס אור אבנר

רח' **משה דיין** קרית הסביונים יהוד

מנחה - בשעה 18:30

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"

רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית - 7:00

מנחה וערבית (סמוכות) - 18:35

שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א

יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א

יום ד' - הרב שמואל רביע שליט"א

יום ה' - הרב דניאל קמחי שליט"א

בית הכנסת
"עולי בבל"

ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 5:00

מנין ב' - 7:30

מנחה ערבית - 18:30

שיעורי תורה מידי יום

שעה לפני מנחה

יום א' ב' ה'

רב בית הכנסת

הרב יהונתן אמדי שליט"א

יום ג'

הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ד'

הרב נאור דרשני שליט"א

יום ה' -

הרב רפאל עגיב שליט"א

בשעה 20:30

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

טוביה שרבי בן נזימה

ומשפחתו הי"ו

דוד חיים בן עליזה

ומשפחתו הי"ו

אלון כהן בן אורנה

ומשפחתו הי"ו